

Djukanovic trazi jos jednu sansu

Author: [Senko Cabarkapa](#)

Predsednik Djukanovic daje predizborna obećanja da će transformisati ekonomiju, ali glasaci nisu naročito impresionirani.

Predsednik Crne Gore, Milo Djukanovic, mogao bi imati teskoca u realizovanju obećane ekonomske obnove ukoliko njegov tim u nedelju pobedi na parlamentarnim izborima.

Djukanoviceva koalicija, "Demokratska lista za evropsku Crnu Goru", dala je obećanja da će nastaviti reforme usmerene na ozivljavanje privrede i prevazilazenje ekonomskih teskoca.

Govoreci ove nedelje u Niksicu, lider vladajuće Demokratske partije socijalista, DPS, izjavio je da će stvoriti "odgovarajuće uslove da Crna Gora u roku od deset godina pronadje mesto koje joj pripada u ujedinjenoj Evropi".

Posmatraci ne veruju mnogo takvim obećanjima i smatraju da će biti veoma tesko implementirati dalje reforme u drustvu koje je tako siromasno kao crnogorsko, sa prosečnom mesečnom platom od 100 evra.

Zlatno doba dvanaestogodišnje Djukanoviceve vladavine pocelo je pre pet godina, kada se javno suprotstavio rezimu Slobodana Milosevica u Beogradu.

U pokusaju da ojaca antimilosevicevske snage u Jugoslaviji Zapad je Crnoj Gori davao finansijsku i materijalnu pomoc koja je u jednom trenutku iznosila 55 miliona evra - jednu trecinu republickog budzeta.

Crna Gora, u kojoj zivi nesto vise od 600.000 stanovnika, nakratko je bila najveći primalac američke pomoci po glavi stanovnika, odmah iza Izraela.

Ali, posle Milosevicevog pada sa vlasti u oktobru 2000, interesovanje Zapada za Crnu Goru je opalo i pomoc je presusila. Evropske zemlje su postale sumnjicave zbog predsednikovog insistiranja na nezavisnosti od jugoslovenske federacije.

Skorasnja ispitivanja javnog mnjenja pokazuju da se posle prelaska Liberalnog saveza u projugoslovenski opozicioni blok izmedju opozicije i Djukanoviceve koalicije vodi mrtva trka.

Liberali bi lako mogli prevagnuti pri takvom odnosu ravnoteze snaga. Kao zestoki zagovornici nezavisnosti, oni su okrenuli ledja Djukanovicu nakon sto je u martu potpisao Beogradski sporazum, kojim se obavezao na ostajanje Podgorice u zajednickoj drzavi sa Srbijom tokom jos najmanje tri godine.

Liberalni savez se onda povezao sa projugoslovenskom opozicijom i udružio sa njom snage radi uklanjanja Djukanovica sa vlasti.

U medjuvremenu, zemlja se nalazi u velikim finansijskim problemima, a strpljenje stanovnistva nestaje istom brzinom kao i podrška medjunarodne zajednice.

Izvestaj Svetske banke o siromastvu pokazuje da je zivotni standard za preko 80 odsto Crnogoraca pao ispod nivoa odrzivosti. Vise od polovine stanovnistva ima pravo na socijalnu pomoc, a jedna petina zivi ispod praga sitromastva.

Nezadovoljstvo u narodu raste. Milan Ivanovic, elektricar iz Podgorice izjavljuje da je nekada glasao za Djukanovica, i dodaje: "Nikada vise. Njegova prethodna koalicija se zvala 'Za bolji zivot', a moj zivot je sve gori i gori".

Turizam je jedna od glavnih grana privrede, ali rezultati su ove godine bili ispod ocekivanja. Uprkos obecanjima da ce broj posetilaca porasti za 20 procenata, statistika pokazuje da je broj opao za 8,8 procenata.

Republicki izvoz pociva na samo jednoj fabrici, aluminijumskom kombinatu u Podgorici koji ostvaruje oko 90 odsto prihoda ostvarenog izvozom. S obzirom na nestabilnu cenu ovog metala na trzistu i visoke troskove proizvodnje, buducnost ove zaduzene fabrike je neizvesna.

Ima znakova da se privreda razorena ratovima u bivsoj Jugoslaviji i medjunarodnim sankcijama postepeno oporavlja, ali vecina crnogorskih kompanija i dalje trpi gubitke, i zato je injekcija stranog kapitala neophodna za potpuni oporavak.

Malo je verovatno da ce se to dogoditi dok je zemlja opterecena politickom nestabilnoscu koju generisu unutrasnje borbe oko pitanja izbora izmedju nezavisnosti i proizvodavanja zajednice sa Srbijom.

Poslovne banke koje su ostale bez novca retko daju zajmove za razvoj malih i srednjih preduzeca. Ako i odobravaju kredite, kamatne stope su previsoke, sto je jos jedan indikator opsteg nepoverenja u ekonomiju.

Vlada pokusava da nedostatak raspolozivih kredita kompenzuje prodajom drzavnih preduzeca. Na taj nacin je uspela da obezbedi nesto kredita za programe samozaposljavanja, ali ne dovoljno da bi se zadovoljile potrebe najveceg broja gradjana.

Ipak, vecina velikih projekata privatizacije nije uspela. Privatizacija pivare "Trebjesa" iz Niksica zavrсила se cetvoromesečnim strajkom zaposlenih. Proizvodnja je nastavljena pocetkom oktobra, nakon sto je firma pretrpela velike gubitke.

Slovenacka kompanija "Hit" kupila je crnogorski hotel "Maestral", sto je opisano kao veliki trijumf vlade na polju privatizacije. Ipak, Hit je odustao od dalje kupovine hotela, objasnjavajući to neocevano velikim troskovima ovih investicija. Prodaja drzavne telekomunikacijske kompanije Telekom Crna Gora takodje nije uspela - nije bilo kupaca.

Djukanovic tvrdi da je ubrzani ekonomski razvoj najsigurnija ulaznica u evropski glavni tok, ali malo je verovatno da se takav cilj moze ostvariti pod sadasnjim okolnostima.

Na izornoj turneji po osiromasenom severu Crne Gore, Djukanovic je naglasavao potrebu da se regioni koncentrisu na razvoj sopstvenih ekonomskih resursa. Sto znaci da se sever Crne Gore mora koncentrisati na poljoprivredu, a visi predeli na turizam.

Ova poruka nailazila je na podeljene reakcije obicnih gradjana. "Djukanovic svake godine prica drugu

pricu", kaze Blazo Crvenica, student iz Podgorice. "Otkako je dosao na vlast, nista se nije promenilo na bolje. Ne verujem da on moze da nas uvede u Evropu."

Sreten Gacevic, student iz Niksica, opisao je ove izbore kao biranje izmedju dva zla: "Opozicija je nesposobna i staromodna, dok je vlada sposobnija, ali je korumpirana i opterecena kriminalom, kaze on.

Uprkos horu neodobravanja, predsednikova posustala koalicija jos uvek uziva snaznu podrsku znacajnog dela populacije, i on se nada apsolutnoj pobedi na izborima.

"Nema alternative DPS-u, jer se vidi sve sto su postigli", izjavio je Manojlo Markovic, radnik iz Pljevalja. "Uspesnost opozicije najbolje je ilustrovana nezadovoljstvom i teskom bedom u gradovima i opstinama u kojima su na vlasti."

Senko Cabarkapa je saradnik IWPR-a iz Crne Gore.

Location: [Balkans](#)
[Israel](#)
[Serbia](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/djukanovic-trazi-jos-jednu-sansu>